

VALMIERAS KĪMIKIS

VALMIERAS STIKLA SKIEDRAS RŪPNICAS PARTIJAS KOMITEJAS,
ADMINISTRĀCIJAS, ARODKOMITEJAS UN KOMJAUNATNES KOMITEJAS ORGANS

Laikraksts iznāk
kopš 1979. gada 25. oktobra

CETURTDIEN,
1989. gada 19. janvāri

Nr. 3 (474)
Cena 1 kap.

Mēs un apkārteja vide

Kā sargājam trīs stihijas?

(Turpinājums. Sākums iepriekšējā numurā)

II NOTEKĒNI

Rūpniecībai kopumā ir pieci notekūdeņu izplūdes avoti. Tie visi ietek beznosaukuma strautā, kā to min projekta dokumentācijā jeb Gaides strautā, kā to, acimredzot taisnīgi, aizrāda cilvēki, kas šajās vietās ir dzīvojuši vēl pirms mums. Viens no šiem avotiem, tā saucamā lietus kanalizācijas izplūde, netiek pastāvīgi uzskaitīta un kontrolēta tāpēc, ka ir ārkārtīgi mainīga un atkarīga no dabas apstākļiem. Pārējo stāvokli nedaudz paaugstinājis, ņemot par pamatu notekūdeņu uzskaites un analīžu datus par pērnā gada trešo ceturksni. Tātad vispirms šo avotu klasifikācija un kvantitatīvais raksturojums:

● bioloģisko attīrības iekārtu notekūdeņi — 1580 kubikmetri dienā;

● neitrālizācijas stacijas notekūdeņi — 205 kubikmetri dienā;

● katlu mājas notekūdeņi — 70 kubikmetri dienā;

● ūdens ķīmiskās sagatavošanas stacijas notekūdeņi — 43 kubikmetri dienā;

Ja runājam par pēdējiem diviem, tad bazas rada ne to daudzums, ne sastāvs. Tie pamatā satur hlorīdus kālcijs un magnija sāļu veidā, visu, kas veidojas, novadot artileriskā dzera ūdeni līdz siltumapgādes nepieciešamajai kondīcijai, kā arī siltumenerģijas ražošanas gaitā. Kā saka, visam, kas no ūdens ir nācis, par ūdeni arī jāpaliek. Nedaudz bēdīgāks stāvoklis ir neitrālizācijas stacijas izplūde. Bet ne jau tādēļ, ka šeit ir samērā augsts nātrija sulfāta saturs (līdz 6000 mg/l). Tas tomēr kaut cik iespējams sāls saturu Gaujā nevar (tā pieļaujamas normas ir salīdzinoši lielas), nemaz jau nerunājot par jūru, kuras ūdens sastāvā minētā viela ir viena no galvenajām. Bēdīgākais ir tas, ka šajā izplūde sistematiski parādās naftas produkti līdz 1,5 mg/l, kas gan sastāda tikai 220 g dienā, tomēr kam, saska-

Jā ir mūsu ūdens lietošanas atļauja, šeit praktiski nevajadzētu būt.

Bet ķermeņa beidzot piepārliecināti jaudīgākā ūdeņu piesārņošanas avota, ko veido visi rūpnieciskie un sadzīves notekūdeņi, iziedami cauri bioloģiskās attīrības iekārtām. Ko var teikt par to sastāvu? Vispirms jau no minētajām 1580 t/dn sausais atlikums sastāda 0,93 t/dn, bet pārējās 1579 t/dn ir destilēts ūdens. Diemžēl, jāatzīst, ka šī sausā atlikuma precīzs individuālais ķīmiskais sastāvs mums nav zināms, tā kā nav metožu tā noteikšanai. Bez tam tas liekas pietiekami sarežģīts. Tāpēc rīkojamies pēc vispārpieņemtā principa — nosakām atsevišķus būtiskus kompleksus rādītājus un veselu vielu grupu saturu. Pavisam mums šādu analīžu notekūdeņiem ir 16. Pieskaršos dažiem būtiskākajiem.

Suspendēto vielu saturs sastāda 17,2 mg/l pie noteiktā normatīva līdz 20 mg/l. BSP sastāda 16,9 mg/l pie normatīva līdz 15 mg/l.

Visrmas aktīvo vielu jeb detergentu saturs ir 2,7 mg/l pie normatīva līdz 2 mg/l. Naftas produktu saturs ir 3,2 mg/l pie normas 1,5 mg/l. Secinājums varat izdarīt paši. Tādējādi mūsu «devums» Gaujai ir 4,72 kg detergentu un 5,28 kg naftas produktu dienā. Lai ikviens lasītājs varētu spriest par to, vai tas ir daudz vai maz, ilustrācijai sniedzam vēl dažus skaitļus. Gadā attiecīgi 1,56 tonnas detergentu un 1,93 tonnas naftas produktu. Savukārt Gaujā pilsētas posmā ielūst 520 kg dienā, no kuriem rūpnieciskās 4,27 kg sastāda 0,8 procentus. Kas attiecas uz naftas produktiem, tad tie Gaujā Valmieras robežās papildinās vēl par 324 kg dienā, no kuriem rūpnieciskās 5,28 kg sastāda 1,6 procentus. Savukārt, lai mūsu notekūdeņi atbilstu zivsaimnieciskās nozīmes ūdeņu kondīcijai, varam atļauties dienā tajos ielūdināt tikai 80 g naftas produktu.

Vēl mazliet pieskaršos tādām ārkārtīgi būtiskām bioloģiskās attīrības iekārtu raksturojumam kā efektivitāte, kas norāda, cik procentu no padotā tiek pārstrādāts nekaitīgos savienojumus. Arī šeit eksistē Visi savienības normatīvi lielumam. Tā mūsu attīrības efektivitāte no detergentiem sastāda 98 procentus pie normas ne mazāk par 90 procentiem; no naftas produktiem 98,9 procenti pie normas ne mazāk par 85 procentiem. Izteikt no tā, ka trīs var parēķināt devumu Gaujai tad, ja mēs atļautos «greznību» strādāt uz normatīvu robežas, pat tāos iekļaujoties.

Komentējot jau minēto ekoloģiskās situācijas uzlabošanas plānu, jāteic, ka vairums tā punktu tā vai citādi ir saistīti ar notekūdeņu kvalitātes uzlabošanu, gan vairāk attiecīties uz vadītāju kompetenci. **TOMER NOTEKŪDEŅU DAUDZUMS UN SASTĀVS NU REIZ IR TĀ POZĪCIJĀ. KUR LIELAM DAUDZUMAM STRĀDNIEKU IR PAVISAM TIESĀ IETEKME. UN TIESI NO VIŅU IZPRATNES UN GODA PRĀTA DAUDZ KAS IR ATKARĪGS.**

MARTĪNS TOMSONS,
rūpniecības centrālās laboratorijas priekšnieks

Savlaicīgi un ar atbildību

Par Aivaru Mednieku esam rakstījuši jau vairākkārt. Un vienmēr — pozitīvā nozīmē.

Tāpat kā katru gadu, noteikti arī šogad aprīlī notiks Komunistiskās sestdienas talka. Līdz tam laika vēl pietiekami. Bet Aivara Mednieka vērtējuma talka ir viens no nozīmīgākajiem gada notikumiem. Un viņš talkas fondā strādāja jau pagājušajā nedēļā.

Sobrid Aivars, pieredzējis operators, strādā jaunās mājas celtniecībā. Kaut sestdienas talka notiks arī viņa pašreizējā darba vietā, Aivars izlēma, ka pie trim stikla šķiedras ieguves krāsnīm viņš talkas fondā var dot lielāku ieguldījumu.

Aivars Mednieks vērsās pie visiem rūpniecības darbaļaudīm ar aicinājumu laikus un pārdomāti strādāt talkas fondā.

Attēlā: Aivars Mednieks strādā Komunistiskās sestdienas talkas fondā.

ANITAS MARTINSONES foto

Vārds propagandistam

Stereotipu vietā — jaunas metodes

Pirmdien partijas komitejas kārtējā sēdē tika uzklausta informācija par politmācību gaitu. Politizglītības kabineta vadītāja **Jeļizaveta Semjonova** vērsa uzmanību uz to, ka pagaidām vēl mācību pārkaršotāšanā sperti tikai pirmie soļi. Cilvēki kļūvuši drošāki, sākuši runāt, atmetuši iepriekšējo noslēgtību, atver savas sirdis, uzdod sarežģītus jautājumus, dalās par to, kas sasāpējis, kas īpaši satrauc. Vienlaikus gan tas lielā mērā ir visas sabiedrības dzīves atmosfēras atveseļošanās rezultāts, nevis mūsu konkrētie pūliņi mācību pārkaršotāšanā. Un šobrīd mums ļoti vajadzīgas idejas, meklējumi. Lai pārvarētu pašu nodarību organizētāju, partijas organizāciju sekretāru stereotipisko domāšanu. Ar tādu mērķi mums šodien noteikti jāuztur cieši kontakti ar sekretāriem — jāpamainās ar informāciju par nodarību norisi, jāizskaidro problēmas, jāizstrādā kolektīvi lēmumi.

Tālāk Jeļizaveta Semjonova atzīmēja, ka propagandista uzdevums ir prasīgi izmantot labvēlīgo situāciju, lai veidotu cilvēku apziņu un palielinātu viņu aktivitāti pārkaršotāšanās procesā. Lai sniegtu cilvēkiem ne tikai zināšanas, bet arī dveselisko lādiju, lai viņi iegūtu morālu gandarījumu.

Visiem mums jāamācās savas domas izteikt vienkāršāk un saprotamāk. Un te nu svarīgi tādi faktori kā propagandista vārds, viņa pozīcija, viņa gatavība ne tikai uzstādīt uzdevumus, problēmas, bet arī prasme tās kopīgi risināt ar klausītājiem. Tādēļ pašam propagandistam jāamācās domāt, dialektiski attiekties pret īstenību, pret praktisko uzdevumu risināšanu.

Īpaši tika uzsvērtā problēma par šī brīža nodarību norises metodiķu, jo vecās metodes ir novecojušas, jāmeklē jaunas. Bremzē to pašu inertums. To nepieciešams pārvērtēt, pamodināt iniciatīvu, jaunrādīt — tas šodien svarīgi. Vajadzīgi jauni tehniskie līdzekļi — videomagnetofons ar programmu kopumu, ieraksti lentās. Šogad rīkojam seminārus pašu spēkiem. Tos var rīkot arī kā propagandistu diskusiju klubu. Nodarības pieaicināsim speciālistus, saimnieciskos vadītājus, lektorus. Propagandistu interese pieredzes apmaiņas braucienī, šī darba forma tiks turpināta.

Jeļizaveta Semjonova ierosināja atklāt «Valmieras Kīmiķi» jaunu rubriku «Vārds propagandistam». Zem šīs rubrikas var uzstāties arī politmācību klausītāji un visi, kuri vēlas mums palīdzēt. Šogad notiks arī propagandistu atestācija.

Lai ņemtu vērā visu propagandistu un klausītāju kopejo viedokli par nodarību organizēšanu, tiek piedāvāts atbildēt uz vairākiem jautājumiem. Atbildes rakstiskā veidā var iemest «Valmieras Kīmiķis» pasta kastītē vai atnest uz redakciju.

- Cik lielā mērā mācības atbilst cilvēku prasībām, vajadzībām?
- Kā tās saistīt ar pārbūves uzdevumiem, kolektīva lietām?
- Kādēļ daudzām nodarībām nav atklātas diskusijas rakstura?
- Kā propagandisti izturas pret savu atbildīgo pienākumu?
- Vai tās īsteno konstruktīvi organizatorisko lomu?
- Vai nodarības ietekme klausītāju politisko un darba aktivitāti?
- Jūsu priekšlikumi, vēlējumi nodarību organizācijai un norisei.

ARMĒNIJAI

Aušanas ceha strādājošie pārskatījuši Armēnijas zemeštrīc cietušajiem 2864 rubļus, šajā summā ietilpst arī 7. ceha strādātāju zie-

dotie 158 rubļi, brāķetavas 2. maiņas atvēlētie 155 rubļi, 99 rubļi no 1. maiņas, kā arī ziedojumi no vairākiem administrācijas un citu cehu laudīm, kur šāda ziedojumu vākšana netika organizēta.

Katrs dara savu darbu. Bet kopīgo?

— Pie mums strādā 25 cilvēki maigās. Bet tas ir ideālā variantā, — stāsta 2. ceha TKD vecākā meistare **Herta Riekstiņa**, — jo kolektīvs ir sievīšķīgs, bet sievietēm bieži slimu bērni, tādēļ reizēm nākas izlikt ar trim cetrām kontrolierēm maīņa. Tas ir sarežģīti. Produkcija ienāk lielā vairumā. Maīņas laikā vispārējās sarežģītības apstākļos kontrolierēm izdodas pārbaudīt apmēram 25 procentus no visas produkcijas, ko ražo elektrokrāšņu nodaļa. Tādēļ mums ir ļoti svarīgi, lai operatori būtu godprātīgi un atbildīgi. Mūsu darbs lielā mērā ir atkarīgs no tā, ar cik lielu uzmanību operatori izturas pret savu pienākumu. Teiksim, ja operators nav spolei nopļējis veco tekstu numuru, pielīmējot jaunu, tad mums ir grūti saprast, kāda teksta diegs ir uz spoles. Gadās, operatori ir netaisni pret mums gadijums, kad mēs diegu nogriežam un izbrāķējam. Bet mums tas ir jādara, tā kā spoleļājas to nevar pārstrādāt brāķetavas spoles dēļ. Pēdējās nedēļās īpaši pie mums nonāk nekvālitatīvas spoles — tām pielip diegs. Bakelīta caurules mēs saņemam no Mingečauras (spoles tās sagriež pie mums rūpnīcā — aut.), bet tās tiek gatavotas kabeļu rūpnīcās vajadzībām,

t. i., mūsu vajadzībām nav paredzētas. Pēc visa spriežot, laka, ar ko caurules noklātas, reaģē ar eļļotāju pēc diega uztišanas uz spoles. No tā arī mūsu nepatīšanas. Vēl bez tā visa jaunā gada priekšvakarā (un tas gadās visai bieži) operatori burtiski «aprāvā» mūs ar produkciju, spoleļtāva nespejēja diegu pārstrādāt darba roku trūkuma dēļ. Pēc divu diennakšu glabāšanas diegs pārzūst, un spoleļšanas nodaļa spiesta to atgriezt kā nederīgu. Atkal jaunās nepatīšanas: operatori lamājas, spoleļtāvas neapmierinātas. Bieži ar elektrokrāšņu nodaļu strīdi iznāk spoļu svāra dēļ: ieverotas at-

kāpes svārā, ko nosaka kontrolieri un ko nosaka operatori. Vēlams būtu biežāk apmērītājiem pārbaudīt svāru precizitāti elektrokrāšņu nodaļā, neaizmirstot par profilaksi.

— Kas, jūsuprāt, varētu palīdzēt darba normalizēšanā? — Ciešāka sadarbība starp elektrokrāšņu un spoleļšanas nodaļām, uzmanīgāka attieksme vienam pret otru. Jo īpaši lieli produktijas pieplūdumi vērojami sestdienās, svētdienās un naktīs mainās. Vēlētās jaunajā gadā ciešāku sadarbību ar tehnologiem, maīņu priekšniekiem, īpaši spoleļšanas nodaļā. Piemēram, viegli strādāt ar elek-

trokrāšņu nodaļas piekto maīņu (maīņas priekšnieks **Anita Martinsons**), ar šīs pašas nodaļas pirmās maīņas kolektīvu (maīņas priekšnieks **Eduards Geslītis**). Pie mums bieži nāk tehnologe **Elita Kocuba**, instruktore **Aija Maske**, Mūsu labākie palīgi un padomdevēji ir ar 2. ceha tehnologe **Velta Kantāne**, kvalitātes inženiere **Dace Kepte**.

— Kā jūs saprotat ciešāku sadarbību? — Saprātīgi, bieži mūsu pretenzijas tiek uzklautas uzmanīgi kā no spoleļšanas, tā no elektrokrāšņu nodaļas darbinieku puses, bet pēc tam ne jau visi darbojas. Bet tieši aktīvas darbības palīdz, fakta konstatēšana un uzklautā pieņemšana zināšanai vien ir par maz.

— Normalas. Viens otru saprotam. Akutās nepieciešamības gadijums varam saņemt palīdzību no valsts pieņemšanas dienestā puses.

— Pateicos par sarunu! Lai jaunais gads ir labāks attiecībā pret jums un jūsu darbu!

Sarunu vadīja un pierakstīja **VALENTINA MUCIŅA**

